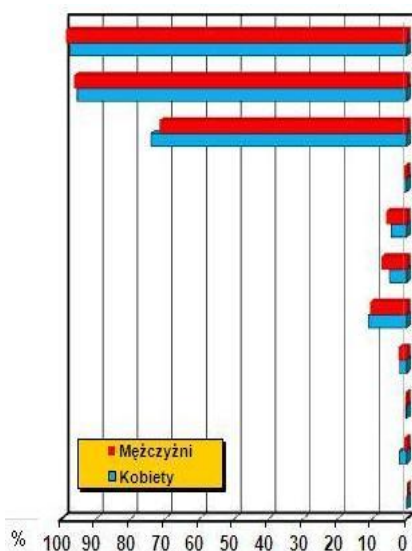

Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2012 r.

Podstawowe wyniki

- *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto w gospodarce narodowej (dla jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w październiku 2012 roku wyniosło 3895,72 zł.*
- *Przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto wyniosło 21,76 zł.*
- *Najczęstsze miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto otrzymywane przez pracowników wynosiło 2189,11 zł (dominanta, wartość modalna).*
- *Połowa pracowników zatrudnionych otrzymała wynagrodzenie ogółem brutto do 3115,11 zł (mediana = decyl piąty = wynagrodzenie środkowe).*
- *10% najniższej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie ogółem brutto co najwyżej w wysokości 1600,00 zł (decyl pierwszy).*
- *10% najwyższej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie ogółem brutto co najmniej w wysokości 6561,59 zł (decyl dziewiąty).*
- *W październiku 2012 roku miesięczne wynagrodzenie brutto w wysokości 30 tys. zł i więcej zarabiali niewiele ponad 0,20% zatrudnionych, od 20 tys. zł — 0,60%, od 10 tys. zł — 3,47%, od 5 tys. zł — 19,44%.*
- *6,6% ogółu zatrudnionych otrzymało miesięczne wynagrodzenie brutto co najmniej równe dwukrotnemu przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu ogółem brutto dla gospodarki narodowej (tzn. $\geq 7791,44$ zł).*
- *Pracownicy otrzymujący miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto mniejsze lub równe przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu dla gospodarki narodowej (tzn. $\leq 3895,72$ zł) stanowili 66,1% ogółu pracowników.*
- *W październiku 2012 roku do wysokości 1947,86 zł — co najwyżej 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej — zarabiali 18,9% zatrudnionych, a co 13-ty zatrudniony (7,6% ogółu zatrudnionych) otrzymał miesięczne wynagrodzenie brutto, co najwyżej równe wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (tzn. $\leq 1500,00$ zł).*
- *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem prawie w całości równa się wynagrodzeniu osobowemu, w tym ok. 2/3 — stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Przeciętny pracownik co 9 „złotówkę” zarabia i otrzymuje w postaci premii i nagród, a co 47 — wypracowuje w godzinach nadliczbowych.*

Struktury (w %) wynagrodzeń ogółem brutto za październik 2012 r. według płci i sektorów własności

WYNAGRODZENIE OSOBOWE OGÓŁEM za X 2012 r.

a) wynagrodzenie osobowe za czas nominalny w X 2012 r.

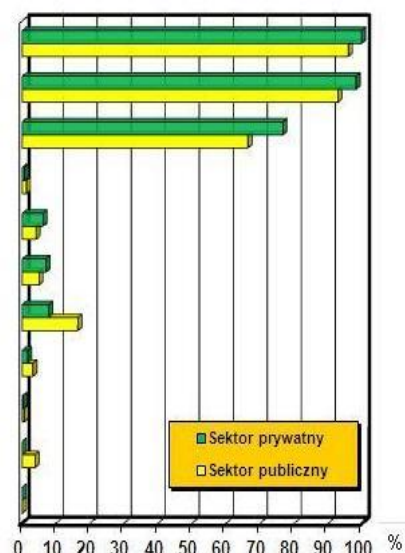
- * wynagrodzenie zasadnicze
- * dodatki za pracę zmianową
- * premie regulaminowe
- * nagrody i premie uznaniowe
- * pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego za czas nominalny w X 2012 r.

b) wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w X 2012 r.

1/12 HONORARIÓW - mających charakter wynagrodzenia pracowniczego za 2012 r.

1/12 DODATKOWYCH WYNAGRODZEŃ ROCZNYCH dla pracowników jednostek sfery budżetowej za 2012 r.

1/12 WYPŁAT Z TYTUŁU UDZIAŁU W ZYSKU LUB W NADWYŻCE BILANSOWEJ za 2012 r.

Uwagi metodyczne

Źródłem zaprezentowanych danych jest badanie struktury wynagrodzeń według zawodów za 2012 r. Badanie jest realizowane z częstotliwością dwuletnią na formularzu **Z-12**, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych, którzy przepracowali cały miesiąc październik.

Wyniki **badania struktury wynagrodzeń** jako jedyne źródło pozwalają na analizę różnicowania poziomu wynagrodzeń (przeciętnych miesięcznych i godzinowych) i ich struktury według cech osób fizycznych, takich jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, staż pracy, wykonywany zawód oraz cech charakteryzujących zakłady pracy tych osób, a więc: rodzaj działalności, sektor własności, wielkość zakładu i położenie geograficzne. W wyniku badania charakteryzowana jest również struktura zatrudnienia według wyżej wymienionych cech. W oparciu o wyniki badania opracowywane są również rozkłady zatrudnionych według wysokości wynagrodzenia, a także podstawowe mierniki różnicowania płac.

Wielkość próby badania w 2012 r. wynosiła 28,5 tys. jednostek, co stanowiło 12,8% ogólnej liczby zbiorowości podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Sprawozdanie o symbolu Z-12 złożyło ok. 17,7 tys. podmiotów. Przeciętny podmiot, który złożył sprawozdanie Z-12, liczył 169 pracujących, w tym 145 zatrudnionych osób. Z poszczególnych podmiotów badaniem objęto ok. 725,2 tys. wylosowanych pracowników, którzy przepracowali cały miesiąc (*październik 2012 roku*). Po uogólnieniu wyników badania uzyskano zbiorowość ok. 8,0 mln zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (*bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych*), a dane o wynagrodzeniach prezentowane są w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

W badaniu struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 roku została zastosowana „*Klasyfikacja zawodów i specjalności*”, wprowadzona na podstawie **Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 82, poz. 537)** – dostępna na stronach: www.stat.gov.pl oraz www.psz.praca.gov.pl. Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy (*w ramach wielkich grup zawodów wyodrębnia się grupy duże, w ramach dużych – średnie, w ramach średnich – elementarne, a w ramach elementarnych – poszczególne specjalności*).

Struktura zatrudnionych według „wielkich” grup zawodów w październiku 2012 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
OGÓŁEM w tysiącach	8060,2	4044,8	4015,4	2878,8	5181,4
w odsetkach	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8,1	8,8	7,3	6,3	9,0
2. Specjaliści	26,0	17,2	35,0	44,7	15,7
3. Technicy i inny średni personel	11,6	10,2	13,0	14,1	10,2
4. Pracownicy biurowi	9,3	6,8	11,8	9,9	9,0
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	10,6	7,0	14,1	4,6	13,9
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,3	0,1	0,2	0,2
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14,1	23,5	4,8	5,2	19,1
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	11,4	19,2	3,5	5,9	14,4
9. Pracownicy przy pracach prostych	8,7	7,0	10,4	9,1	8,5

Zróżnicowanie przeciętnych wynagrodzeń brutto

Informacje ilustrujące wysokość **miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto za październik 2012 r. ujmują:**

- wynagrodzenia osobowe za X 2012 r.** (w tym m.in. wynagrodzenie zasadnicze, za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatki funkcyjne czy za staż pracy, wynagrodzenia wypłacone za okresy dłuższe niż miesiąc w wysokości przypadającej na 1 miesiąc - np. 1/3 część premii za IV kwartał, 1/6 - premii za II półrocze);
- 1/12 część za 2012 r.:** honorariów wypłaconych pracownikom własnym na podstawie umowy o pracę, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej;

c) kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłaconych przez ubezpieczonego od wynagrodzeń.

W wynagrodzeniach miesięcznych *nie uwzględniono* takich *wypłat, jak*: nagrody jubileuszowe, gratyfikacje, odprawy wypłacone przy przejściu na emeryturę, jednorazowe wynagrodzenia (wyrównawcze) wypłacone w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem projektu wynalazczego powodującego zmianę norm pracy, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop.

Z badania również wynika, że:

1. *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto w październiku 2012 roku wyniosło 3895,72 zł.* Mężczyźni osiągnęli przeciętne wynagrodzenie o 9,1% wyższe od średniego w skali kraju (tj. wyższe o 353,22 zł), a kobiety — niższe o 9,1% (czyli niższe o 355,81 zł), co w konsekwencji oznacza, że przeciętne wynagrodzenie mężczyzn było o 20,0% (o 709,03 zł) wyższe od przeciętnego wynagrodzenia kobiet.
2. *Przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto wyniosło 21,76 zł.* Mężczyźni osiągnęli przeciętne godzinowe wynagrodzenie o 6,1% wyższe od średniego w gospodarce narodowej (tj. wyższe o 1,33 zł), a kobiety — niższe o 6,5% (czyli niższe o 1,41 zł). Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto mężczyzn było o 13,5% (o 2,74 zł) wyższe od przeciętnego godzinowego wynagrodzenia brutto kobiet.
3. W stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dla gospodarki narodowej, przeciętne miesięczne wynagrodzenia wynosiły dla „średnich” grup zawodów od 49,4% (kod grupy: 911-pomoce i sprzątaczk domowe, biurowe, hotelowe) do 326,0% (kod grupy: 112-dyrektorzy generalni i wykonawczy).
4. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie wynosiło dla „średnich” grup zawodów od 10,52 zł (kod grupy: 911-pomoce i sprzątaczk domowe, biurowe, hotelowe) do 69,12 zł (kod grupy: 112-dyrektorzy generalni i wykonawczy).
5. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach sektora publicznego zarabiali przeciętnie więcej niż pracownicy sektora prywatnego. W sektorze publicznym: przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto (4116,05 zł) było o 9,1% (tj. o 342,75 zł) wyższe niż w prywatnym oraz o 5,7% wyższe od średniego w skali kraju, zaś przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto (24,61 zł) było wyższe niż w prywatnym — o 21,0% (tj. o 4,27 zł) oraz o 13,1% wyższe od średniego w skali kraju.

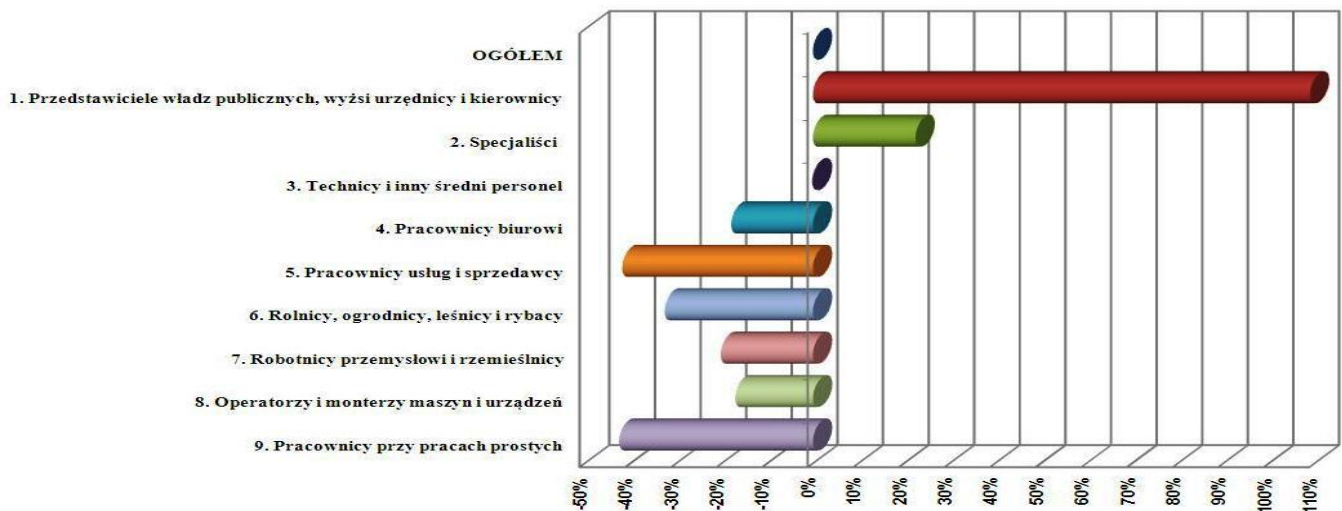
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zatrudnionych według „wielkich” grup zawodów w październiku 2012 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
	w złotych				
OGÓŁEM	3895,72	4248,94	3539,91	4116,05	3773,30
1. <i>Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy</i>	8143,17	9295,30	6748,69	7104,82	8547,97
2. <i>Specjaliści</i>	4771,02	5677,13	4320,92	4498,96	5200,38
3. <i>Technicy i inny średni personel</i>	3888,82	4458,30	3436,85	3753,45	3993,05
4. <i>Pracownicy biurowi</i>	3197,34	3236,68	3174,71	3281,40	3145,74
5. <i>Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy</i>	2266,87	2482,36	2158,84	2611,47	2202,77
6. <i>Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy</i>	2631,44	2659,36	2519,32	3079,60	2388,13
7. <i>Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy</i>	3108,44	3294,91	2185,36	4127,64	2955,93
8. <i>Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń</i>	3233,31	3346,22	2611,44	4354,64	2978,69
9. <i>Pracownicy przy pracach prostych</i>	2241,28	2568,69	2019,01	2254,33	2233,49

Generalnie — przeciętne wynagrodzenia powyżej średniej krajowej otrzymują pracownicy zatrudnieni w zawodach należących do następujących „wielkich” grup: *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* oraz *specjaliści* (w obydwu sektorach własności oraz wśród mężczyzn i kobiet). Ponadto, przeciętnie wyżej od średniego wynagrodzenia dla mężczyzn czy sektora prywatnego zarabiali *technicy i inny średni personel*.

Wśród ogólnej populacji pracowników najwyższe wynagrodzenia otrzymują *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* — o 109,0% wyższe od wynagrodzenia przeciętnego ogółu badanych. W tej grupie „wielkiej” najlepiej wynagradzane są „średnie” grupy zawodowe, takie jak *dyrektorzy generalni i wykonawczy* (12700,75 zł) oraz *kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych* (10171,36 zł).

Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto według „wielkich” grup zawodów od przeciętnego wynagrodzenia ogółem brutto w gospodarce narodowej w październiku 2012 r.

Specjaliści przeciętnie osiągnęli wynagrodzenie o 22,5% wyższe od średniego. Ta „wielka” grupa zawodowa jest niejednorodna. Np. do tej grupy zawodowej klasyfikuje się „średnie” grupy zawodowe, takie jak *architekci, geodeci, projektanci i pokrewni*, których przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3797,30 zł, *nauczyciele akademicki* (5164,40zł), *lekarze* — 6788,82 zł, *specjaliści z dziedziny prawa* (7706,48 zł). Ponadto w tej „wielkiej” grupie stosunkowo wysokie przeciętne wynagrodzenie brutto otrzymali pracownicy „średnich” grup zawodowych, takich jak *analitycy systemowi i programiści* (6833,29 zł), *literaci, dziennikarze i filolodzy* (5284,22 zł), *inżynierowie elektrotechnologii* (6170,79 zł). Niższe przeciętne wynagrodzenie brutto otrzymali *nauczyciele szkół podstawowych i specjaliści do spraw wychowania małego dziecka* (4087,52 zł), *bibliotekoznawcy, archiwiści i muzealnicy* (3585,94 zł), a najniższe — *specjaliści ratownictwa medycznego* (2960,90 zł), *położne* (3232,38 zł) oraz *pielęgniarki* (3276,61 zł).

Grupa pod nazwą „*technicy i inny średni personel*”, to również bardzo liczna zbiorowość pracowników o różnych specjalnościach. Ich przeciętne wynagrodzenie było wyższe o 3,1% od ogólnej średniej. W tej „wielkiej” grupie relatywnie dobrze wynagradzani byli pracownicy „średnich” grup zawodowych, takich jak: *pracownicy transportu morskiego, żeglugi śródlądowej i lotnictwa* (10457,96 zł), *mistrzowie produkcji w górnictwie, przemyśle przetwórczym i budownictwie* (5108,04 zł), *technicy nauk biologicznych, rolniczych i technologii żywności* (4876,21 zł), *technicy telekomunikacji i urządzeń transmisyjnych* (4768,85 zł), natomiast niższe wynagrodzenie uzyskały grupy zawodowe — *dietetycy i żywieniowcy* (2542,19 zł), *inni średni personel do spraw zdrowia* (2897,60 zł), *technicy medyczni i farmaceutyczni* (2936,30 zł), *średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych i religii* (2951,64 zł), *średni personel w zakresie działalności artystycznej, kulturalnej i kulinarnej* (3017,89 zł).

Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników należących do pozostałych „wielkich” grup zawodów były poniżej poziomu średniego dla badanej populacji (czyli poniżej 3895,72 zł), przy czym najniższe zanotowano wśród *pracowników przy pracach prostych* (o 42,5% niższe od średniego wynagrodzenia), a następnie — *usług osobistych i sprzedawców* (o 41,8%). W innych pozostałych czterech „wielkich” grupach zawodów przeciętne wynagrodzenie było niższe od średniej krajowej — od o 17,0% wśród *operatorów i monterów maszyn i urządzeń* do 32,5% wśród *rolników, ogrodników, leśników i rybaków*.

Zróznicowanie wynagrodzeń według „wielkich” grup zawodów odmiennie wyglądało w sektorze prywatnym i w publicznym. Otóż w *sektorze prywatnym* lepiej opłacani byli pracownicy zaliczani do grup zawodów wymagających wysokich kwalifikacji. Ilustracją tego są:

- 1) *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy*, których wynagrodzenie stanowiło 226,5% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym (w sektorze publicznym odpowiednio 172,6%),
- 2) *specjaliści*, których wynagrodzenie stanowiło 137,8% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym (w sektorze publicznym odpowiednio 109,3%),
- 3) *technicy i inny średni personel*, których wynagrodzenie stanowiło 105,8% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym, podczas gdy w sektorze publicznym było niższe od przeciętnego o 8,8%.

W *sektorze publicznym* natomiast lepiej opłacani byli *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, których wynagrodzenie stanowiło 100,3% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze publicznym (podczas gdy w sektorze prywatnym — odpowiednio 78,3%).

Jak więc wynika z powyższego, pozycja płacowa robotników jest lepsza w sektorze publicznym niż

w sektorze prywatnym, natomiast pracownicy o wysokich kwalifikacjach, zwłaszcza w dziedzinach rozwojowych, są wyżej cenieni w sektorze prywatnym.

Indywidualne miesięczne wynagrodzenia brutto

Przedstawione poniżej informacje ukazują rozkład pracowników zatrudnionych według wysokości ich indywidualnego miesięcznego wynagrodzenia ogółem brutto.

W październiku 2012 r.:

- najczęstsze miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto otrzymywane przez pracowników gospodarki narodowej wynosiło 2189,11 zł. Do tej wysokości wynagrodzenia (czyli dominanty) zarabiali 25,6% pracowników. W grupie tej 44,9% stanowili mężczyźni oraz 55,1% kobiety, zaś 17,4% było zatrudnionych w sektorze publicznym, a 82,6% — prywatnym;
- połowa pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej otrzymała wynagrodzenie do 3115,11 zł (mediana = decyl V = kwartył II = wynagrodzenie środkowe). W grupie tej było więcej kobiet — 54,1% oraz zatrudnionych w sektorze prywatnym — 73,1%;
- 10% najniżej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie co najwyżej w wysokości 1600,00 zł (decyl pierwszy). Wśród najniżej zarabiających w gospodarce narodowej przeważali mężczyźni i stanowili 52,0% oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym — 96,8%;
- 10% najwyżej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie co najmniej w wysokości 6561,59 zł (decyl dziewiąty). Wśród najwyżej zarabiających w gospodarce narodowej także przeważali mężczyźni i stanowili 66,1% oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym — 63,9%.

Analizując poszczególne subpopulacje, można stwierdzić, że miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto:

- 1) co najwyżej w wysokości 1600,00 zł (decyl 1) otrzymało:
 - 9,8% kobiet oraz 10,5% mężczyzn,
 - 15,3% pracowników sektora prywatnego oraz 0,9% publicznego;
- 2) co najwyżej w wysokości 2189,11 zł (dominanta) otrzymało:
 - 28,3% kobiet oraz 22,9% mężczyzn,
 - 32,8% pracowników sektora prywatnego oraz 12,5% publicznego;
- 3) co najwyżej w wysokości 3115,11 zł (decyl 5) otrzymało:
 - 54,3% kobiet oraz 45,8% mężczyzn,
 - 56,9% pracowników sektora prywatnego oraz 37,6% publicznego;
- 4) co najmniej w wysokości 6561,59 zł (decyl 9) otrzymało:
 - 6,8% kobiet oraz 13,2% mężczyzn,
 - 9,9% pracowników sektora prywatnego oraz 10,1% publicznego.

W październiku 2012 roku miesięczne wynagrodzenie brutto co najmniej równe:

- ⇒ 5 przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych (tzn. $\geq 19478,60$ zł) — 0,63%,
- ⇒ 4 przeciętne wynagrodzenia (tzn. $\geq 15582,88$ zł) — 1,10%,
- ⇒ 3 przeciętne wynagrodzenia (tzn. $\geq 11687,16$ zł) — 2,32% zatrudnionych.

Co 15-ty zatrudniony (6,57% ogółu zatrudnionych) otrzymał miesięczne wynagrodzenie brutto, co najmniej równe dwukrotnemu przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu ogółem brutto dla gospodarki narodowej (tzn. $\geq 7791,44$ zł). W grupie tej 67,7% stanowili mężczyźni oraz 32,3% kobiety, zaś 32,7% było zatrudnionych w sektorze publicznym, a 67,3% w prywatnym.

Od wysokości 7791,44 zł — co najmniej 200% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej — zarabiali:

- ⇒ 4,3% kobiet oraz 8,9% mężczyzn,
- ⇒ 6,9% pracowników sektora prywatnego oraz 6,0% publicznego.

W październiku 2012 roku, najwyższy (tj. 58,6%) wskaźnik udziału pracowników o wynagrodzeniach w wysokości co najmniej równej 7791,44 zł wystąpił w „średniej” grupie zawodów o symbolu 112-dyrektorzy

generalni i wykonawczy. Wysokie wskaźniki według udziału (co najmniej 20%) wystąpiły w następujących „średnich” grupach zawodów:

132	Kierownicy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i dystrybucji	20,6%
252	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych	20,9%
215	Inżynierowie elektrotechnologii	23,0%
134	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych	26,3%
221	Lekarze	30,0%
251	Analitycy systemowi i programiści	31,1%
315	Pracownicy transportu morskiego, żegluga śródlądowej i lotnictwa	31,4%
122	Kierownicy do spraw sprzedaży, marketingu i rozwoju	32,6%
121	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania	32,9%
131	Kierownicy produkcji w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	33,0%
261	Specjaliści z dziedziny prawa	47,4%
111	Przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy	55,4%
133	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	56,8%
112	Dyrektorzy generalni i wykonawczy	58,6%

Pracownicy otrzymujący miesięczne wynagrodzenie brutto mniejsze lub równe przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu dla gospodarki narodowej (tzn. $\leq 3895,72$ zł) stanowili 66,1% ogółu pracowników. W grupie tej 47,0% stanowili mężczyźni oraz 53,0% kobiety, zaś 31,2% było zatrudnionych w sektorze publicznym, a 68,8% – prywatnym.

Do wysokości 3895,72 zł — co najwyżej 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej — zarabiali:

⇒ 70,4% kobiet oraz 61,9% mężczyzn,

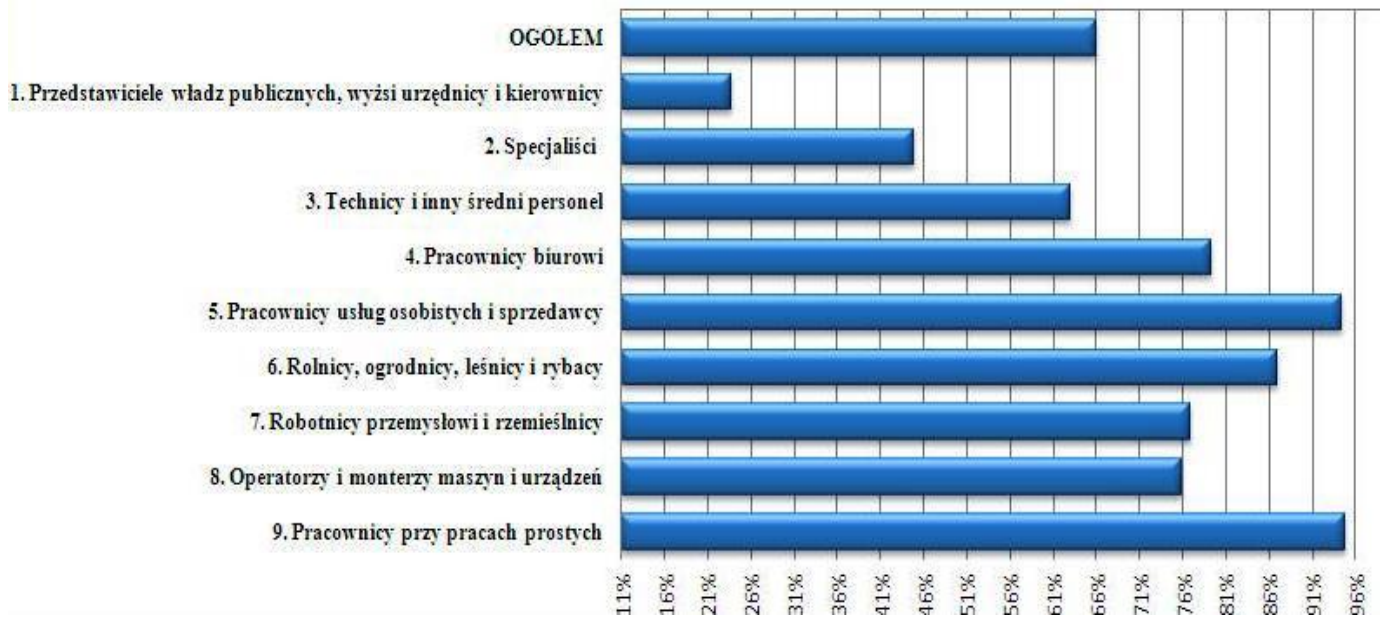
⇒ 70,8% pracowników sektora prywatnego oraz 57,7% publicznego.

W październiku 2012 roku co najwyżej 3895,72 zł zarabiali od 8,1% pracowników w „średniej” grupie zawodów 133-kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych do 100,0% pracowników w grupie 613-rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia miesięczne ogółem brutto co najwyżej równe przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej ¹⁾ (tzn. $\leq 3895,72$ zł)				
	Ogółem	płeć		sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
OGÓŁEM	66,1	61,9	70,4	57,7	70,8
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	23,8	20,7	27,5	11,1	28,7
2. Specjaliści	44,8	33,5	50,4	45,7	43,3
3. Technicy i inny średni personel	62,9	49,7	73,4	68,4	58,7
4. Pracownicy biurowi	79,2	78,8	79,4	78,7	79,5
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	94,3	89,8	96,5	91,5	94,8
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	87,0	85,2	94,6	80,3	90,7
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	76,8	72,8	96,4	56,8	79,8
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	75,8	72,8	91,9	52,5	81,0
9. Pracownicy przy pracach prostych	94,8	89,3	98,6	95,9	94,2

1) dla jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia miesięczne ogółem brutto co najwyżej równe przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej (tzn. ≤3895,72 zł) w październiku 2012 r.

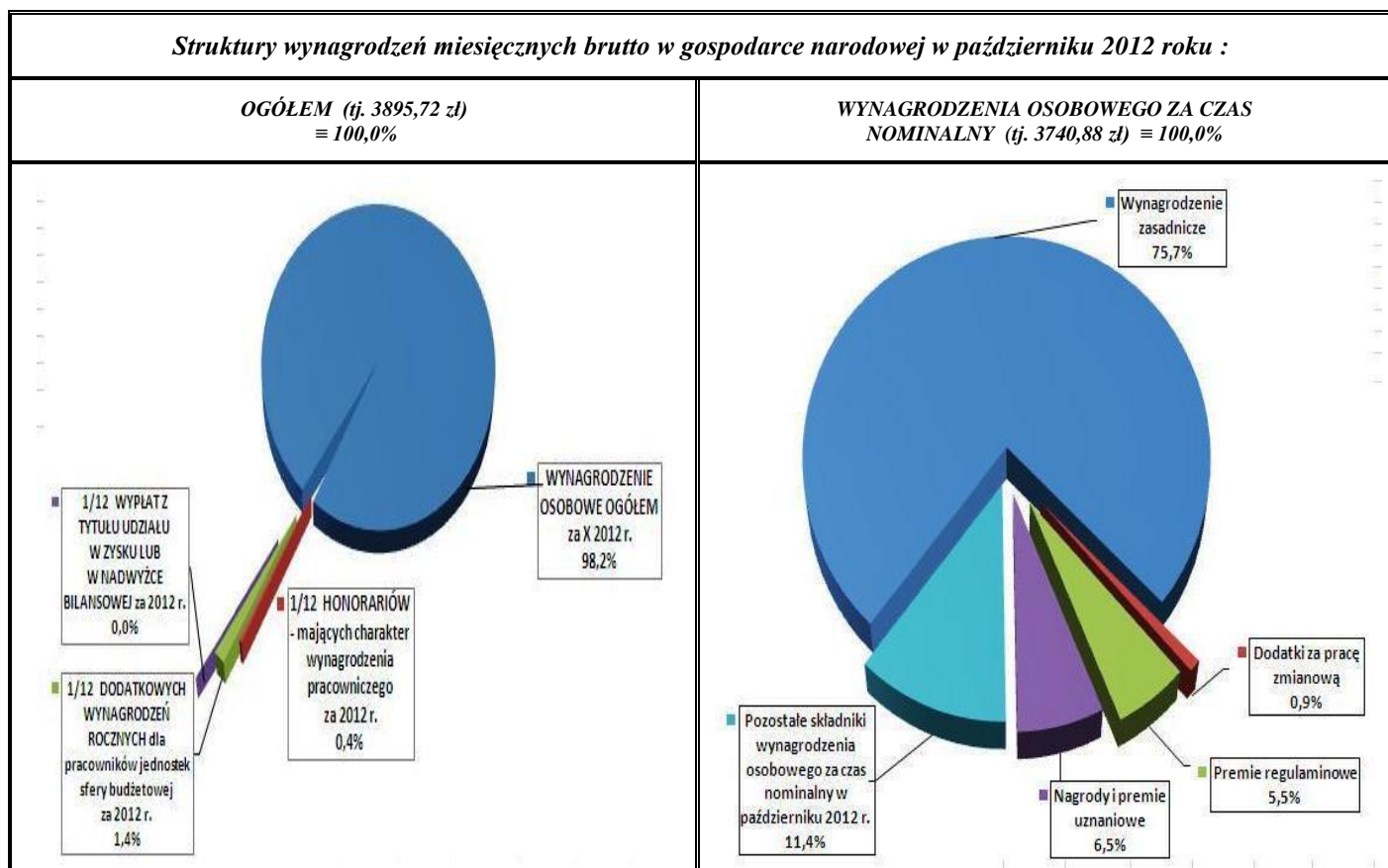
W październiku 2012 roku do wysokości 1947,86 zł — co najwyżej 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej — zarabiali:

- ⇒ 18,9% zatrudnionych,
- ⇒ 20,4% kobiet oraz 17,4% mężczyzn,
- ⇒ 25,7% pracowników sektora prywatnego oraz 6,8% publicznego.

W październiku 2012 roku, wysoki (tj. 69,2%) wskaźnik udziału pracowników o wynagrodzeniach w wysokości co najwyżej równej 1947,86 zł wystąpił w „średniej” grupie zawodów o symbolu 514-fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, a najniższy (0,2%) – w grupie (111-przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy). W październiku 2012 r. wysokie wskaźniki (co najmniej 45%) wystąpiły w następujących „średnich” grupach zawodów:

514	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	69,2%
621	Robotnicy leśni i pokrewni	64,4%
941	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	62,4%
541	Pracownicy usług ochrony	61,5%
911	Pomoce i sprzętaczki domowe, biurowe, hotelowe	61,0%
513	Kelnerzy i barmani	59,4%
912	Myjący pojazdy, szyby, praczki i inni sprzętaczki	56,1%
753	Robotnicy produkcji odzieży i pokrewni	54,1%
622	Rybacy	51,7%
522	Pracownicy sprzedaży w sklepach	49,5%
512	Kucharze	48,3%

Struktura miesięcznych wynagrodzeń brutto

Strukturę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, czyli **procentowy udział składników wynagrodzeń brutto w wynagrodzeniu ogółem brutto** przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem za październik 2012 r. (w złotych)	3895,72	4248,94	3539,91	4116,05	3773,30
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem za październik 2012 r. (w odsetkach)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Z tego:					
Wynagrodzenie osobowe ogółem za październik 2012 r.	98,2	98,8	97,5	95,8	99,7
Wynagrodzenie osobowe za czas nominalny w X 2012 r.	96,0	96,4	95,5	92,7	98,1
❖ wynagrodzenie zasadnicze	72,7	71,7	74,1	66,3	76,6
❖ dodatki za pracę zmianową	0,8	0,8	0,8	1,2	0,6
❖ premie regulaminowe	5,3	6,0	4,5	4,0	6,1
❖ nagrody i premie uznaniowe	6,2	7,3	5,0	4,9	7,0
❖ pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego za czas nominalny w październiku 2012 r.	11,0	10,6	11,1	16,3	7,8
Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w październiku 2012 r.	2,2	2,4	2,0	3,1	1,6
Honoraria - mające charakter wynagrodzenia pracowniczego za 2012 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej za 2012 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	1,4	0,8	2,2	3,7	X ¹⁾
Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej za 2012 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

1) X- wypełnienie niecelowe.

Z analizy powyższego zestawienia wynika, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem prawie w całości równa się wynagrodzeniu osobowemu, w tym ok. 2/3 — stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Przeciętny pracownik gospodarki narodowej co 9 „złotówkę” zarabia i otrzymuje w postaci premii i nagród, a co 47 — wypracowuje w godzinach nadliczbowych.

Wśród większości pracowników miesięczne wynagrodzenie ogółem jest sumą różnych składników (miesięcznych lub przeliczonych na 1 miesiąc) wynagrodzeń. Analizując poszczególne składniki wynagrodzeń o wysokości > 0,00 zł i przyjmując, że: 100,0% ≡ 8060,2 tys. osób zatrudnionych, stwierdza się że:

- ⇒ tylko wynagrodzenia osobowe, w tym wynagrodzenia zasadnicze wystąpiły u wszystkich (100,0%) zatrudnionych pracowników gospodarki narodowej,
- ⇒ premie regulaminowe otrzymało 29,9% zatrudnionych, nagrody i premie uznaniowe — 47,0%, dodatki za pracę zmianową — 12,3%, pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego — 52,0%, a wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych — 15,5%,
- ⇒ dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej — otrzymało 18,5% zatrudnionych w gospodarce narodowej,
- ⇒ honoraria - mające charakter wynagrodzenia pracowniczego — 0,6%,
- ⇒ a wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej — 0,4% zatrudnionych.

Pracownicy zatrudnieni oraz wynagrodzenia niższe, najczęstsze, środkowe, przeciętne i wyższe według składników wynagrodzeń (o wysokości > 0,00 zł)

Wyszczególnienie	Liczba pracowników w tys.osób	Decyl 1	Domi- nanta	Decyl 5	Przeciętna	Decyl 9
OGÓŁEM za październik 2012 r.	8060,2	1600,00	2020,13	3115,11	3895,72	6561,59
Wynagrodzenie osobowe ogółem za październik 2012 r.	8060,2	1543,87	1477,15	2893,08	3824,05	5934,40
Wynagrodzenie osobowe za czas nominalny w październiku 2012 r.	8060,2	1525,30	1477,25	2831,45	3740,87	5739,56
❖ wynagrodzenie zasadnicze	8060,2	1484,09	1476,01	2267,91	2833,81	4494,38
❖ dodatki za pracę zmianową	992,0	50,69	91,83	149,57	261,61	602,58
❖ premie regulaminowe	2406,7	135,06	268,06	414,35	694,04	1377,53
❖ nagrody i premie uznaniowe	3784,8	35,80	0,01	229,48	516,19	1249,60
❖ pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego za czas nominalny w październiku 2012 r.	4193,5	81,72	0,01	483,96	817,34	1745,14
Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w październiku 2012 r.	1253,2	62,19	0,01	343,00	534,97	1159,13
Honoraria - mające charakter wynagrodzenia pracowniczego za 2012 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	45,0	864,70	1674,51	2259,88	2760,91	4797,85
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej za 2012 rok (przeliczone na 1 miesiąc)	1495,0	153,53	196,86	272,64	296,48	446,10
Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej za 2012 rok (przeliczone na 1 miesiąc)	35,2	51,12	142,51	167,40	286,12	431,29

Aneks. Porównania wyników badań Z-12 w latach 1999-2012 dla „wielkich” grup zawodów

Reprezentacyjne badania struktury wynagrodzeń według zawodów (badania GUS na formularzu o symbolu Z-12) były przeprowadzane za 1999, 2001, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 i 2012 rok. W ciągu okresu 1999-2012 klasyfikacja zawodów i specjalności (KZiS) ulegała różnym zmianom, np. w latach 1999-2004 obowiązywała następująca nazwa pierwszej „wielkiej” grupy zawodów: „Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy”. Obecnie obowiązująca KZiS (wprowadzona w 2010 roku) została znacznie zmieniona w stosunku do poprzednio stosowanej. Następne badanie będzie przeprowadzone za 2014 rok.

Przeciętne wynagrodzenia miesięczne ogółem brutto według „wielkich” grup zawodów zatrudnionych w październiku 1999, 2001, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 i 2012 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	1999	2001	2002	2004	2006	2008	2010	2012
	w złotych							
OGÓŁEM	1800,31	2216,55	2229,80	2368,52	2654,13	3232,07	3543,50	3895,72
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	3975,02	4898,13	5191,62	5482,11	5917,29	7219,37	7344,00	8143,17
2. Specjaliści	2293,48	2869,12	2972,29	3180,32	3316,84	3979,02	4327,31	4771,02
3. Technicy i inny średni personel	1831,36	2245,71	2275,73	2342,55	2799,95	3341,58	3652,71	3888,82
4. Pracownicy biurowi	1635,45	1986,60	1992,55	2021,06	2168,30	2713,47	2978,82	3197,34
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1217,69	1475,62	1348,37	1361,39	1480,12	1856,99	2107,36	2266,87
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1283,78	1445,62	1489,60	1614,98	1781,07	1979,56	2203,32	2631,44
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1585,70	1894,76	1869,92	1845,31	2178,05	2673,58	2772,46	3108,44
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1673,61	1981,72	1983,29	2002,88	2227,08	2722,19	3006,33	3233,31
9. Pracownicy przy pracach prostych	1110,60	1310,11	1305,13	1352,79	1524,53	1895,86	2074,15	2241,28

Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia miesięczne co najwyżej równe przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej w październiku 1999, 2001, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 i 2012 r. .

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	1999	2001	2002	2004	2006	2008	2010	2012
	w %							
OGÓŁEM	65,3	65,4	64,8	65,4	65,6	65,4	64,7	66,1
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	15,7	16,9	13,5	15,8	20,1	18,6	22,3	23,8
2. Specjaliści	48,2	45,0	39,0	37,0	45,8	46,2	42,7	44,8
3. Technicy i inny średni personel	62,3	62,1	61,7	63,4	57,8	59,2	59,2	62,9
4. Pracownicy biurowi	68,6	70,2	70,0	73,2	76,9	75,3	75,8	79,2
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	88,1	88,5	92,1	93,9	94,3	93,5	93,4	94,3
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	87,6	91,5	91,4	89,2	87,8	92,2	90,9	87,0
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	69,8	72,4	73,4	77,9	73,9	73,3	77,9	76,8
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	64,8	67,9	67,6	72,4	72,5	72,8	73,6	75,8
9. Pracownicy przy pracach prostych	93,1	94,2	94,1	95,5	94,8	93,5	94,5	94,8

Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia równe lub większe dwukrotnemu przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej w X: 1999, 2001, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 i 2012 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	1999	2001	2002	2004	2006	2008	2010	2012
	w %							
OGÓŁEM	5,7	6,0	6,2	6,3	6,6	6,2	6,1	6,6
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	37,5	37,1	39,9	39,1	36,2	37,0	33,4	33,9
2. Specjaliści	12,6	12,6	13,1	13,1	11,3	10,4	8,7	9,9
3. Technicy i inny średni personel	5,3	5,3	5,6	4,5	6,1	5,2	5,1	4,6
4. Pracownicy biurowi	1,9	1,9	1,9	1,5	1,5	1,3	1,2	1,6
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	0,8	0,9	0,7	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,7	0,1	0,1	0,1	0,5	0,1	0,3	0,5
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2,2	2,2	2,4	1,2	2,4	2,2	1,4	1,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1,8	1,6	1,4	1,2	1,3	1,0	2,2	2,4
9. Pracownicy przy pracach prostych	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4	0,2

Niskie, średnie i wysokie miesięczne wynagrodzenia brutto według „wielkich” grup zawodów zatrudnionych w październiku 1999, 2001, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 i 2012 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS A – decyl 1; B – decyl 5; C – decyl 9	1999	2001	2002	2004	2006	2008	2010	2012	
	w złotych								
OGÓŁEM	A	834,67	981,03	932,48	961,02	1040,67	1306,78	1478,70	1600,00
	B	1486,91	1825,92	1820,73	1907,61	2130,43	2639,51	2906,78	3115,11
	C	2969,65	3662,12	3721,87	3950,51	4492,21	5376,33	5850,66	6561,59
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	A	1577,34	1867,36	1995,40	1974,09	1963,54	2635,54	2514,33	2678,36
	B	2966,91	3601,52	3812,03	3993,29	4269,40	5241,01	5508,27	5956,73
	C	7250,59	8943,66	9475,52	9919,88	10934,68	13397,09	13520,51	15447,28
2. Specjaliści	A	1175,24	1446,44	1479,14	1580,21	1625,24	1988,07	2360,62	2501,02
	B	1833,80	2329,25	2470,23	2691,24	2773,77	3360,05	3801,01	4116,55
	C	3939,70	4870,59	4959,09	5222,68	5589,56	6549,50	6731,36	7747,58
3. Technicy i inny średni personel	A	986,50	1171,80	1169,63	1214,03	1369,30	1651,70	1826,18	1964,48
	B	1545,20	1898,49	1920,24	2013,16	2425,74	2931,66	3196,56	3382,23
	C	2979,91	3649,91	3717,91	3754,21	4526,99	5305,39	5849,73	6233,29
4. Pracownicy biurowi	A	919,79	1088,11	1055,40	1030,55	1089,11	1456,64	1628,55	1746,19
	B	1498,48	1832,02	1844,77	1863,25	1984,48	2529,18	2762,47	2891,15
	C	2446,63	2986,87	3018,92	3076,85	3311,81	4047,50	4429,26	4757,81
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	A	663,66	793,92	760,39	835,13	908,50	1122,29	1311,75	1491,33
	B	1066,55	1268,13	1173,82	1176,31	1273,99	1627,44	1839,08	1977,84
	C	1885,52	2293,80	2090,25	2066,86	2252,75	2830,42	3150,29	3337,75
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	A	663,50	795,77	792,13	893,84	914,18	1124,40	1308,88	1491,00
	B	1214,40	1352,41	1450,39	1501,42	1600,96	1766,55	1975,82	2260,77
	C	1888,47	2163,06	2176,43	2424,37	2784,87	3017,18	3449,90	4310,71
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	A	738,89	883,17	815,67	861,77	921,50	1135,38	1319,59	1494,48
	B	1405,37	1659,74	1638,73	1646,16	1894,49	2369,76	2487,20	2772,68
	C	2685,57	3264,49	3257,30	3034,13	3796,24	4576,62	4503,79	5114,32
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	A	887,23	1035,63	985,56	1010,2	1092,64	1387,45	1481,09	1587,79
	B	1540,54	1827,56	1830,88	1855,46	2039,29	2517,96	2701,07	2886,40
	C	2599,28	3056,10	3110,24	3083,25	3515,17	4260,21	4811,25	5232,36
9. Pracownicy przy pracach prostych	A	710,99	820,60	797,61	842,69	919,63	1138,49	1318,30	1491,42
	B	994,92	1176,70	1178,59	1241,08	1386,92	1684,46	1854,14	1988,31
	C	1638,77	1931,79	1922,54	1958,67	2230,90	2862,99	2980,84	3273,26

Publikacja „**Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2012 r.**” będzie dostępna w 2012 roku na http://www.stat.gov.pl/gus/praca_wynagrodzenia_PLK_HTML.htm, zaś publikacje:

- „**Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2004 r.**”
- „**Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2006 r.**”
- „**Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2008 r.**”
- „**Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2010 r.**”

– są dostępne na tej stronie, w [Archiwum publikacji](#).

Notatkę opracował:

Andrzej Maciej Piwowarczyk

Główny specjalista